

Tijdens de viering van het tiende lustrum van onze familievereniging in 1996 in Delft hebben velen van ons het Maas Geesteranus graf gezien. Het ligt, samen met enkele andere graven, enigszins merkwaardig in een plantsoentje langs een drukke verkeersweg naar het centrum van Delft. Waarom het graf zich daar bevindt en wie er in liggen is onderwerp van dit artikel. Voor de gegevens over de Haagpoortbegraafplaats is gebruik gemaakt van het onderzoek dat gedaan is door H.W. van Leeuwen, lid van de Historische Vereniging Delfia Batavorum.

Het begraven van de doden was in Delft eeuwenlang toevertrouwd aan de zorg van de kerk. Er werd hoofdzakelijk begraven in de Oude en Nieuwe Kerk en op de rondom die kerken gelegen ommuurde kerkhoven. Men onderscheidde in die tijd vier klassen en drie leeftijdscategorieën. De klassen omvatten particuliere koop- of eigen graven (eerste klasse), gehuurde kerkgraven op het koor (tweede klasse), idem in het resterende deel van de kerk (derde klasse) en graven buiten de kerk op het kerkhof (vierde klasse). De leeftijden kenden een eenvoudige indeling: 'oude doden' (boven twaalf jaar), 'baarkinderen' (op een baar geplaatste kistjes van kinderen onder de twaalf) en 'armkinderen' (onder de arm gedragen kistjes van in het eerste levensjaar overleden kinderen). Elk van de vier klassen had dus drie verschillende tarieven, alles ten bate van de kerkvoogdij, die aan deze kerkrechten een belangrijke bron van inkomsten ontleende.

Buiten de bebouwde kom

Sinds het midden van de 17e eeuw werden aan besmettelijke ziekten overledenen begraven bij het buiten de stad gelegen Pesthuis. Het hygiënische aspect dat hieraan ten grondslag lag, resulteerde in Frankrijk in 1776, mede door de ideeën van de Verlichting, in een verbod op het begraven van alle overledenen binnen de bebouwde kom. Nederland volgde veel later. In 1827 werd bij Koninklijk Besluit bepaald: plaatsen met meer dan duizend inwoners moesten een begraafplaats buiten de bebouwde kom aanleggen, het in en om de kerken begraven werd per 1 januari 1829 verboden. Dat betekende ook dat het begraven buiten de kerken en het toezicht daarop voortaan een overheidsaangelegenheid was.

Het is voor Delft saillant dat de enige kerkelijke grafkelder waar een uitzondering voor werd gemaakt zich aldaar bevond en bevindt: de Koninklijke Grafkelder in de Nieuwe Kerk.

Het Delftse gemeentebestuur onderzocht verschillende mogelijkheden en koos uiteindelijk voor een begraafplaats op het bolwerk buiten de Haagse en Wateringse poort. In juni 1828 plaatsten zij een advertentie in het Dagblad van 's Gravenhage en in de Rotterdamse Courant (Delft had in die jaren geen plaatselijke krant) waarin eigenaars van graven in de Oude en Nieuwe Kerk werden opgeroepen vóór 15 augustus contact op te nemen. Zij konden gebruik maken van de mogelijkheid om op de aan te leggen nieuwe gemeentelijke begraafplaats kosteloos grafruimte te verkrijgen.

HET MAAS GEESTERANUS GRAF IN HET KALVERBOS TE DELFT

Pieter Maas Czn. (Ruitenpiet) antwoordde in een brief aan B&W (afb.1) dat hij eigenaar is van een grafkelder (in de St Joriskapel) en een gewoon graf in de Oude Kerk en van 5 graven in de Nieuwe Kerk en claimt hiervoor vervangende begraafplaatsen.

De grafkelder in de St Joriskapel was oorspronkelijk van zijn schoonfamilie Geesteranus. Ruim een jaar eerder, op 2 april 1827, had hij daar zijn eerste vrouw Willemina Suzanna begraven (afb.2). Een aantal jaren daarvoor, op 17 mei 1821, was zijn dochter Alida Sophia op 20 jarige leeftijd in de grafkelder bijgezet (afb.3).

Alida

Het overlijden van Alida heeft ene Stippriaan Luicius geïnspireerd tot het volgende gedicht (afb.4):

Bij het lijk van Daantje even na haar sterven

Daar ligt die schone bloem, die prijkte in 's werelds tuin
gelijk de dauwdrop blinkt, des morgens op de kruin
der planten, door de zon met schitterend goud omgeven
de dood volbragt aan haar met weerzin zijnen plicht
en liet haar stervend' nog dat lieflijk aangezicht
haar vorm bewoog hem nog, hij liet haar schijnbaar leven.

Ja, 't reeds ontzielde lijk, dat rustend van zijn smart
zo kalm daar nederlag, had alles wat het hart
des broozen stervelings, die op dit pronkstuk staarde
kon roeren, 't zij men dagt op zulk een schonen leest
of wat zij was, of hoe ze in 't sterfuur is geweest
en zulk een zucht tot zijn, zich hier met ootmoed paarde.

Hoe worstelde in dat hart 't gevoel van vrees en hoop
maar eens verzekerd van der ziekte waren loop
zegt zij een beter grond, een grond van vast vertrouwen
en stierf met al de kragt der godsdienst in de hand
bereikte vol van moed een beter vaderland
alwaar haar oog geen leed, geen ramp meer zal aanschouwen.

13 mei 1821

Stippriaan Luicius

Herfst 1829 was de gemeentebegraafplaats gereed en konden B&W de bevolking mededelen dat per 1 oktober het begraven in en om de kerken zou ophouden. Hiermee was de begraafplaats van een zuiver kerkelijke instelling tot een 'openbare inrigting tot algemeen nut' geworden, die werkte met door de overheid vastgestelde tarieven. Wat betreft de tarieven werden in december 1831 om een gunstiger exploitatie te bereiken herziene begrafenisrechten vastgesteld (afb.5). De indeling in klassen en leeftijdsgroepen blijft bestaan. De vierde klasse werd in twee gedeelten gesplitst, het eerste met de tarieven 8,4 en 2 gulden, het tweede voor de gealimenteerden of behoeftigen' gratis.

-6
 Ingevolge der gedane Annonce van
 H. H. Burgemeester & Wethouders der
 Stad Delft, heeft des ondergetekende
 dezer intyptien, overziet, over
 van de ~~Graven~~ ^{bevauflegten} in de ~~Land~~ ^{Land} Oude
 in Nieuwe Kerken der Stad, ten toe.
 behorende; te Zamen inhoudende
 zo veel Graven, als ook de chijsters
 derzelver by de gemelde Kerken berustende,
 kanblyk; en voor welke begraafplaats.
 des teffachivels; by op de Nieuwe
 Oudekerk, zo veel andere verclange
 als niet bekijmt vande oude Kerken
 Zullen jelsch. ~~hand~~ ! alles behoudens
 Zyn goed kecht. van bejindigen op de
~~gemelde Graven, in de~~
~~Kerken, van welke bestaen ende~~
 volgende, als
 In de Oudekerk
 1: En. Graf kelder inde 1: ois
 Kijel, 4: plm 1: 2: 3: 4: 5: 6: 7: 8: 9: 10:
 ten name van Willemine Judamen
 Kijerannid
 2: En. Graf, Middelkerk 7: plm
 W: Graf - ten name van
 Cornelis Maas Bp

Afb. 1

Het behaagde den Almachtigen, heden tot zich te roepen, mijne dierbare Echtgenoot, Vrouwe WILLEMINA SUZANNA GEESTERANUS. — Zij stierf, na een langdurig smertelijk lijden, maar met Christelijke onderwerping, in den ouderdom van omtrent 55 jaren.

De uitzigten, welke de Godsdienst opent, kan mij en mijne Kinderen alleen die mate van vertroosting aanbieden, welke de zwaarte van den slag vordert! Terwijl ik, bij deze kennisgeving, de bede voeg, dat het den Hemel behage, U en de Uwen, lange voor sterfgevallen te bewaren.

Mij van Uwe deelneming verzekerd houdende, teeken ik met hoogachting,

*DELFT,
29 Maart 1827.*

Afb. 2

Het behaagde den Beschikker van het lot der Stervelingen, heden van ons weg te nemen, onze geliefde en eenig overgeblevene Dochter, ALIDA SOPHIA. — Zij stierf na een langdurig en smertelijk lijden, aan eene uitterende ziekte, in den ouderdom van 20 Jaren. — Een verlies des te treffender, daar wij naauwelijks drie Jaren geleden, hare ouders Zuster, in dienzelfden jeugdigen leeftijd hebben verloren. —

Wij vinden alleen in den Godsdienst de nodige troost, voor den slag welke ons treft, en voegen bij deze kennisgeving de bede: dat het den Hemel moge behagen, U en uwe dierbare Betrekkingen, voor grievend leed te beveiligen. —

Ons van uwe deelneming verzekerd houdende, teekenen wij met hoogachting

P. MAAS Cz.

*W. S. MAAS,
Geb. GEESTERANUS.*

DELFT, 13 Meij 1821.

Afb. 3

Op het Lukt van Dwaal even nahaar Sterven.

Daar ligt de Schone bloem, die reeds in de reeds hield,
 Gelyk de dauwdrup blinkt, des morgens op de Krui-
 derplanten, door de zon met schitterend Goud omgeven!
 De Dood volbragt aan haar met weerdin Zynen plicht,
 en liet haar Stervend' nog dat Liefliek aangezicht;
 haar Voorn bevoog hem nog, by liet haar Schynbaar Leven!

Ja, treedt ontzield, lyk, dat, instend van Zyn Smert
 Zo Kaem daar nedertag, had alles wat het hart
 der Kroonen Scherveling, droop dt men te stuk staide.
 Kon rassen, t'ly men dagt op Ziek een Schonen Leest,
 of wat zy was, of hoe ze in t' sterfleur is geweest
 een Ziek een Zucht tot Zyn, Ziek hier metootmoed paarde!

Maar woastelde in dat hart t'gevoel van vrees en hoop!
 maar een vreeskerd van des Ziekten waken Loops
 Zagt zy een beter goed grond, een grond van vast vertrouwen,
 een Steep met al de kragt der Goedsdienst inde hand;
 bereikte vol van moed een beter vaderland,
 alwaar haar oeg geen leed, geen kamp meer zal aanschouwen.

18 5 21.
13

Stapperaan Lincius

Afb. 4

TARIEF DER BEGRAVENISREGTEN

voor het begraven van LIJKEN op de GEMEENTE-BEGRAAFPLAATS te DELFT, geërresteerd bij den Edel Achtb. Raad derzelve Stad den 21^e Januarij. 1830, en hetwelk met primo Januarij 1832 voorloopig in werking zal worden gebragt, ingevolge autorisatie der Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten van Zuidholland, de 18 October 1831.

De gewone tijd van begraven is bepaald:

De zes zomermaanden, des morgens van zes tot negen ure.

De zes wintermaanden, des morgens van acht tot elf ure.

BEGRAVENISREGTEN van een LIJK

		boven de 12 jaren.	beneden de 12 jaren.	beneden 't jaar.
1 ^e park.	1 ^e klasse.	f 32:00.	f 16:00.	f 8:00.
2 ^e „	2 ^e „	- 24:00.	- 12:00.	- 6:00.
3 ^e „	3 ^e „	- 16:00.	- 8:00.	- 4:00.
Eerste gedeelte van 't				
4 ^e park.	4 ^e klasse.	- 8:00.	- 4:00.	- 2:00.

De lijken van gewezen geëlimiteerden of behoeftigen zullen op het tweede gedeelte van het vierde park kosteloos begraven worden.

Op buitengewone uren begraven wordende, zal het dubbeld der bovengemelde regten moeten betaald worden.

Voor het plaatsen van grafsteenen of andere gedenkzuilen (waaronder niet begrepen zijn steene zarken) zal almede het dubbeld der bovengemelde regten moeten betaald worden.

Voor koop van een graf of terrein ter begraving van drie lijken zal moeten betaald worden *vijsfig guldens*.

DELFT, den 9^e December 1831.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad DELFT,

C. OVERGAAUW PENNIS,

Ter ordonnantie van dezelve,

L. J. v. D. COLFF.

W. H. de Haas cz

Keesje, het diakenhuismannetje

Van de gealimenterden, ofwel van de armen begraven worden in diakenhuiskleren, het was het grote schrikbeeld van Keesje, het diakenhuismannetje uit de Familie Stastok van Hildebrand. De schrijver plaatste het verhaal uit de Camera Obscura in het stadje D-, waarin door vele details Delft valt te herkennen. Jarenlang had Keesje in het geheim gespaard voor zijn lief 'begravenisgeldje', tot het hem door de diaconie werd afgenomen. Door Hildebrands bemiddeling kreeg hij het terug. Toen de schrijver enkele jaren later 'het kerkhof te D- zag, was het mij zoet te mogen denken, dat aldaar in het algemeen graf der Armen, en door mijn toedoen één man sluimerde, die er eerbiedig was heengedragen door twaalf broeders van zijn eigen keuze, nadat hij in de gerustheid was ontslapen dat hij in zijn eigen doodskleed was gewikkeld'.

Naundorff

Een bijzondere begrafenis moet hier nog vermeld worden. Op 10 augustus 1845 overleed in hotel Casino aan Oude Delft 48 een man die officieel Karl Wilhelm Naundorff heette, maar die pretendeerde de wettige koning Lodewijk XVII van Frankrijk te zijn. Nadat Lodewijk de Zestiende en Marie Antoinette in 1793 tijdens de Franse Revolutie door het volk onder de guillotine ter dood waren gebracht, werden volgens de officiële geschiedschrijving, hun twee kinderen in de gevangenis gegooid. Het meisje kreeg later haar vrijheid in ruil voor krijgsgevangenen. Maar het jongetje, Lodewijk XVII, crepeerde na twee jaar cel op zijn tiende aan tbc. Een feit dat altijd omstreden bleef, omdat zich her en der mannen meldden, die beweerden het onfortuinlijke jongetje te zijn geweest. Zo ook Karl Wilhelm Naundorff, die zich in 1845 in Delft had gevestigd en in korte tijd een aantal aanhangers om zich heen had verzameld, die geloofden in zijn koninklijke afkomst. Toen Naundorff enkele maanden later plotseling overleed, gaven de autoriteiten, onder wie volgens de overlevering koning Willem II, toestemming hem te begraven onder de naam Lodewijk XVII, koning van Frankrijk. Onder grote belangstelling maakte Naundorff op 14 augustus 1845 zijn laatste tocht naar zijn graf op de gemeente- of Haagpoortbegraafplaats.

Nadat historisch onderzoek later al twijfel had gezaaid over zijn koninklijke afkomst, heeft recent DNA-onderzoek aangetoond dat Naundorff een leugenaar was en Lodewijk XVII dus niet in Delft ligt.

De Genestet

Jaren met cholera-epidemieën brachten het aantal begravenen soms op 400 à 600 per jaar. Dagelijks trokken er dan grote en kleine rouwstoeten door de straten in de richting van de Haagpoort. Iemand die ervan kon meepraten was de dominee-dichter P.A. de Genestet. Vanuit zijn huis aan Noordeinde 31 zag hij vrijwel dagelijks de droeve stoeten, die hem inspireerden tot het volgende gedicht:

Vlak bij 't kerkhof! Al de dooden
Moeten steeds mijn huis voorbij
En verkonden, stille boden:
'Heden ik en morgen gij'.

Vlak bij 't kerkhof/ maar twee schreden
En ge zijt er, gauw en goed
Waar ge lang om heen kunt treden,
Maar toch eindelijk rusten moet.

Aaklig, hè, om zoo te wonen
Vlak bij 't kerkhof, bij je graf? ...
Maar, mijn lieven, sterken, schoonen!
Woont ge er dan veel verder af?

Maas Geesteranus grafkelder

Reeds in het bezit van een aantal gewone graven, kocht Pieter Maas in mei 1847 nog vier grafruimten en liet daar een grafkelder bouwen door een aannemer met de toepasselijke naam W.G. Metzelaar, kosten f 569,50. In deze grafkelder zijn in de loop der jaren de volgende personen begraven:

- Jean Jacques Maas Geesteranus, 6 jaar, zoon van Cornelis Maas Geesteranus en Johanna Jacoba Soek, overleden op 14-01-1847, begraven in een gewoon graf en overgebracht op 05-11-1847.
- Hendrika Buningh, weduwe van Arien de Gelder, overleden op 13-04-1849, begraven op 17-04-1849.
- Pieter Maas Czn., overleden op 05-11-1850 op Huize de Ruit (Rijswijk), begraven op 09-11-1850.
- Johanna Jacoba Soek, echtgenote van Cornelis Maas Geesteranus, overleden op 04-12-1857 op Huize Eik en Duinen (Loosduinen), begraven op 08-12-1857.
- Willemina Susanna Maas Geesteranus, 39 jaar, ongehuwd, dochter van Jean Albert Maas Geesteranus en Maria Elisabeth de Gelder, overleden op 06-08-1868, begraven op 10-08-1868.
- Maria Elisabeth de Gelder, overleden op 07-04-1869, begraven op 12-04-1869.
- Adriaan Henri Maas Geesteranus, 38 jaar, ongehuwd, zoon van Jean Albert Maas Geesteranus en Maria Elisabeth de Gelder, overleden op 17-04-1869 te Rotterdam, begraven op 21-04-1869.
- Adriaan Jan Cornelis Maas Geesteranus, overleden op 28-06- 1871 te 's Gravenhage, begraven op 20-04-1871.

In augustus 1870 werd het graf vernieuwd door het plaatsen van twee hardstenen grafzerken, met op één van de zerken de inscriptie Maas Geesteranus (afb.6).

FABRIEK & MAGAZIJN
te
BRUSSEL.

DEVILLERS & Co.

EIGENAARS
VAN
MARMERGROEVEN

Steenhouwerij in Marmersteen enz.

TENTOONSTELLING
VAN
BOUWMATERIALEN
1858

GOUDEN MEDAILLE.

HOFLEVERANCIERS
'S GRAVENHAGE.

Steenhouwerij en Polijstery te Luyckelmes.

ZILVEREN PRUIS MEDAILLE.

MAGAZIJN EN FABRIEK
van
Marmer
Schoorsteen mantels,
Kunstvoorwerpen,
Monumenten, etc.

Z.O. Buitensingel 210.
bij het Bezuidenhout.

HANDEL
in
Marmer, Hardsteen,
Witte en Zwarte
Tegels,
Vazen, Vrijzels, enz.

De Heer Mr. Maas Geesteranus Delft.
17's Hage, 1870

144. 18

2,15 x 2,64 x 10

*met Inscrip. van Indscriptie trans,
pout naderen. Stelt te Delft.*

Geen inkomst 1870, opgeva. ad.

236. 17

Voldaan 5. Sept. 1870

Devillers & Co.

235

Afb. 6

Jaffa

Inmiddels begon het gemeentebestuur van Delft de nadelen van de eens gekozen locatie te onderkennen. De begraafplaats lag daar niet goed; de stad wilde, zoals overal elders waar oude vestingwerken een goede toegang tot de stad belemmerden, van de moeizame, in dit geval noordelijke, toegang rondom het bolwerk en door de nauwe stadspoort af. In de zestiger jaren werden de Haagse en Wateringse Poort afgebroken en een nieuwe brug over de stadsgracht gebouwd. Er kwam een brede weg richting Den Haag met een paardentram direct langs de begraafplaats. Vele beraadslagingen in de gemeenteraad leidden er tenslotte toe dat per 1 juli 1874 de begraafplaats Haagpoort werd gesloten en een nieuwe begraafplaats 'Jaffa', bij de Rotterdamse straatweg, open werd gesteld. Diegenen die op de oude begraafplaats het recht van begraven in bepaalde grafruimten bezaten, kregen een gelijk recht toegekend op Jaffa. Dit betekende voor de erfgenamen van Pieter Maas Czn., zoals te lezen valt uit twee aktes van 15 april 1875, dat zij op Jaffa vier grafruimten toegewezen kregen. Ook hier werd een familiegrafkelder met hardstenen zerk aangebracht.

Na sluiting mocht de gemeente, na afloop van de vereiste termijn van vijftien jaar na de laatste begraafplaats, de gewone graven opruimen. Bij eigen graven verviel wel de bevoegdheid om daarin te begraven, maar ze hoefden niet weg, want de rechten op de gekochte graven zijn onaantastbaar, mits de eigenaars zich gedragen naar de voorschriften over het onderhoud, conform de Begrafeniswet van 10 april 1869. Daar de begraafplaats voorlopig intact zou blijven maakte niemand zich er druk om.

Plantsoen

Ruim twintig jaar later, toen na de omlegging van de noordelijke stadsgracht ten behoeve van het Rijn-Schiekanaal en de demping van de gracht besloten werd tot aanleg van een plantsoen kwam dit aspect echter weer ter sprake. Het plantsoen moest de in één lijn liggende gedempte gracht, Kalverbos en gesloten begraafplaats omvatten. In de raadsvergadering van 6 maart 1895 werd echter bezwaar gemaakt vanwege het feit dat enkele personen nog eigendomsrechten op de grond van de begraafplaats hadden. De burgemeester stelde een pragmatische oplossing voor 'dan gebeurt met die graven wat anders met perken in een gazon gebeurt: men beschouwt ze als perken, er wordt een hek om geplaatst, buiten dat hek wordt een plantsoen aangelegd, en dan zal niemand zich ergeren aan die tuin'.

De aanleg van het plantsoen had overigens pas in 1904 plaats. In dat jaar benadrukte de burgemeester nog eens dat de graven met eigendomsrechten niet verwijderd kunnen worden: 'wijl de wet dit verbiedt; alleen wanneer de eigenaar het laat vervallen heeft de gemeente het recht tot opruimen'. Het genoemde artikel uit 1869 is, met verandering van de woorden 'eigen graven worden' in 'een graf waarop een uitsluitend recht berust, wordt', overgenomen in de Begrafeniswet van 1991.

HET MAAS GEESTERANUS GRAF IN HET KALVERBOS TE DELFT

Voor de aanleg van het plantsoen moest een halve meter grond afgegraven worden. Toen bleken de zijmuren van de MG-grafkelder gehavend te zijn. Onderhoud was nodig. Echter de eigendomsrechten waren verspreid over de vele nazaten van Pieter Maas Czn.. En, zou de gemeente wel voldoende kunnen garanderen dat het graf met rust gelaten werd?

Het besef drong bij de familie Maas Geesteranus door dat er handelend opgetreden moest worden. Er ontstond zich een levendige correspondentie tussen (waarde) ooms en (waarde) neven en er werd druk vergaderd. Men besloot alle nazaten te vragen een volmacht te ondertekenen ten gunste van vier vertegenwoordigers, voor elke MG-tak één, of anders afstand te doen van de eigendomsrechten (afb.7). Toen dat met enige moeite voor elkaar gekregen was, konden de grafkeldermuren hersteld worden. In een gesprek op 27 februari 1905 beloofde burgemeester de Vries van Heijst aan Arnold Cornelis Maas Geesteranus, vertegenwoordiger van de tweede tak, dat de in het plantsoen resterende graven door een hekwerk (van gemeentewege) zouden omringd worden. Er bestaat een foto waarop dat (houten) hekwerk te zien is. Het is niet bekend wanneer dat is verwijderd.

Formulier A. Ondergeteekende, medeigenaar van een grafkelder op de thans gesloten algemeene begraafplaats te Delft in zyn hoedanigheid van nakomeling van den heer P.Maas Czn, gewoond hebbende te Ryswyk en aldaar overleden den vyfden November 1850, verklaart by deze algeheele volmacht te geven aan den heer

Om namens hem te handelen zooals hem, gemachtigde zal blyken die nstig te zyn tot het in stand houden van bedoelden grafkelder.

Formulier B. Ondergeteekende, medeigenaar van een grafkelder op de thans gesloten algemeene begraafplaats te Delft in zyne hoedanigheid van nakomeling van den heer P.Maas Czn, gewoond hebbende te Ryswyk en aldaar overleden de vyfden November 1850, verklaart by deze afstand te doen van alle eigendomsrechten welke hy nu of in de toekomst op bedoelden grafkelder mocht kunnen doen gelden.

Afb. 7

De resterende graven in het huidige Kalverbos

1. Maas Geesteranus.

Na de sluiting in 1874 kreeg de familie een nieuwe kelder op Jaffa. De oude kelder werd door de familie behouden als gemeenschappelijk bezit en onderhoud.

2. Tekst

'H.M.L.J. van Hangelst baron d'Yvoy'.

Hij was kapitein der infanterie, overleden op 5 januari 1847. Hij is er echter niet zelf begraven maar zijn vrouw Maria C. van Foreest.

3. Karl Wilhelm Naundorff.

Tekst 'Ici repose Louis XVII, Charles Louis Duc de Normandie, Hoi de France et de Navarre, né à Versailles le 27 Mars 1785, décédé a Delft le 10 Août 1845'.

Na de exhumatie in 1950 is er een houten bord, dat dit feit vermeldt, bijgeplaatst.

4. Tekst

'C(ornelis) A(driaan) de Neve. Officier van gezondheid eerste klasse bij het leger in Neerl.lndien, geboren 30 maart 1830, overleden 11 january 1866'.

Het bolwerk buiten de Haagse en Weteringse poort heeft na de sloop van deze poorten vele gedaantewisselingen ondergaan om uiteindelijk te eindigen in het Kalverbos, waarin deze vier graven behouden zijn gebleven (afb.8).

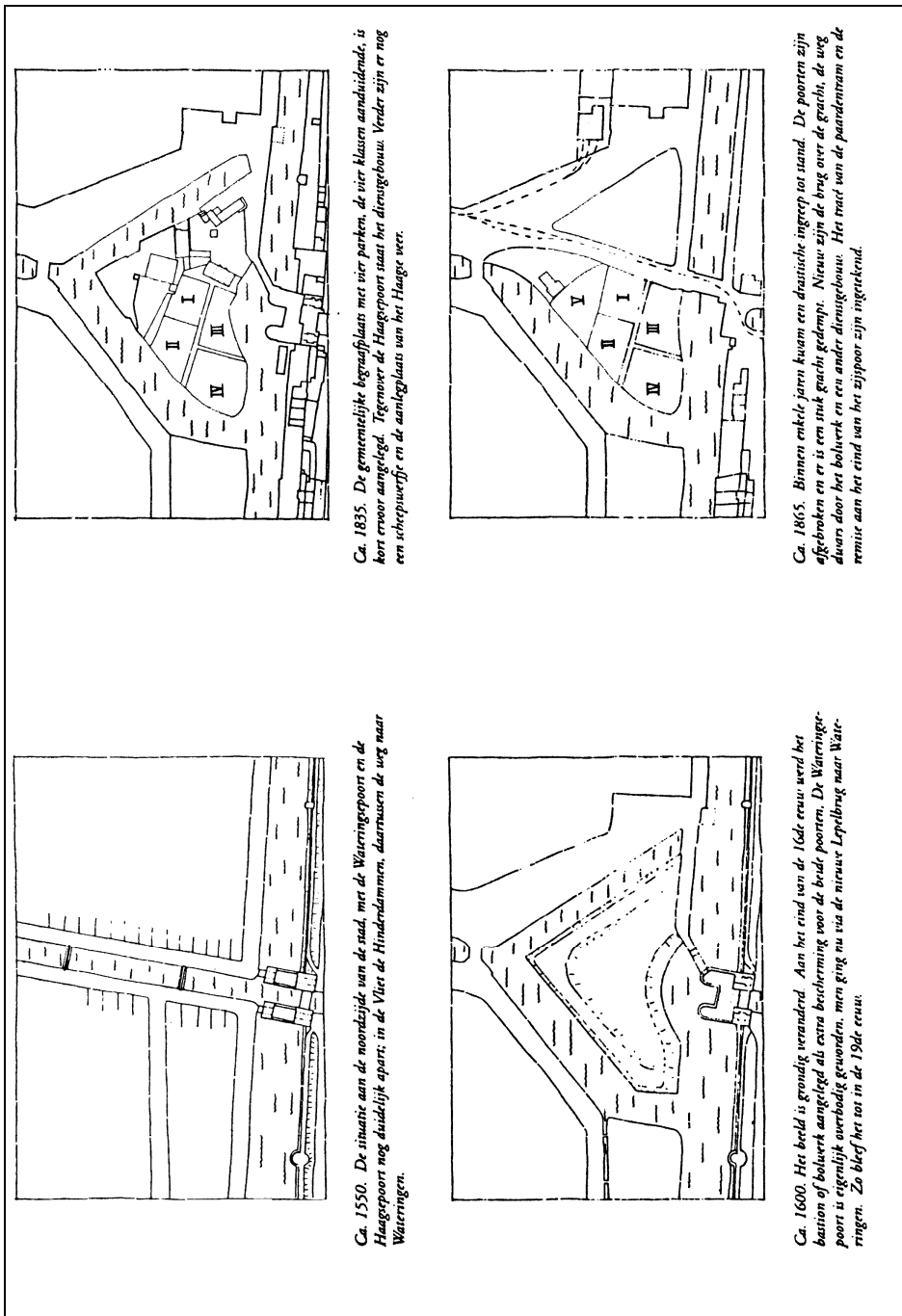
Lisse, juli 1998

G.A. Maas Geesteranus

Bronnen

H.W. van Leeuwen, Begraven op een bolwerk. De Haagpoortbegraafplaats in het Kalverbos. In: Delfia Batavorum. Zevende Jaarboek 1997.

Archief van de Familievereniging Maas Geesteranus.

Afb. 8